

14de druk Interne geneeskunde Continu inspelen op de wensen van de gebruikers

In 1969 verscheen de eerste druk van *Interne geneeskunde*, van dr. G.J.H. den Ottolander. 'Den Ottolander' is inmiddels een begrip; generaties artsen zijn met dit standaardwerk opgegroeid, óók de huidige redacteurs. Binnenkort verschijnt de veertiende druk. Wat is er in deze druk – en vorige drukken – veranderd en waarom?

door Han Koolhof

Prof. dr. Coen Stehouwer is internist en hoogleraar interne geneeskunde in Maastricht. Hij is hoofd van de afd. interne geneeskunde. Prof. dr. Richard Koopmans is eveneens verbonden aan het Academisch Ziekenhuis Maastricht. Hij werkt daar als hoogleraar algemene interne geneeskunde en is vooral actief op het gebied van opleidingen.

Die eerste druk was een relatief bescheiden uitgave. Dat was toen opmerkelijk, omdat de vaak Amerikaanse boeken op het gebied van de inwendige geneeskunde lijkend konden worden. Prof. Van der Meer, de opvolger van Den Ottolander, zei hierover: 'In de praktijk gebruikten studenten dat soort boeken nauwelijks, zeker niet om examens voor te bereiden. Daarvoor gebruikten ze klappers. Den Ottolander had goed gezien dat er behoefte bestond aan een

bescheidener, Nederlandstalig boek.' En op de vraag of het om een leerboek of toch ook een naslagwerk ging, zei hij: 'Als het alleen een leerboek was, dan konden we het een stuk dunner maken. Vanzelfsprekend staat de basiskennis erin, maar we richten ons ook nadrukkelijk op de mensen die in de praktijk werken en met interne geneeskunde te maken hebben: huisartsen en specialisten. Dit boek is véél meer dan wat het raamplan voor de basisopleiding voorschrijft.'

Enorm geëvolueerd
Over die veertiende druk spraken we met Richard Koopmans en Coen Stehouwer, de verantwoordelijke redacteurs van *Interne geneeskunde*. Waarom een herziene druk? 'Heel simpel,' zegt Coen Stehouwer, 'het is de tijd ervoor; de vorige druk is alweer vijf jaar oud. De geneeskunde ontwikkelt zich snel, dus moet een

uitgave als deze geregeld geactualiseerd worden.' Richard Koopmans voegt daaraan toe: 'Dit boek is in de loop der jaren enorm geëvolueerd, niet alleen inhoudelijk maar vooral ook qua opzet. Als je oude drukken er naast legt, dan zie je dat er steeds ingespeeld is op de wensen van de gebruikers. Dat is nog steeds aan de orde. Er worden nu heel andere eisen gesteld aan de lay-out en de structuur van de tekst. En ... de kwaliteit van de illustraties is enorm toegenomen; deze laatste druk is geheel in full colour.'

Dit boek is in de loop der jaren enorm geëvolueerd

Van klacht naar ziekte

Gevraagd naar de meest in het oog springende veranderingen antwoordt Coen Stehouwer dat hij daar eigenlijk geen eenduidig antwoord op kan geven. 'Het gaat om vele tientallen – zo niet honderden – betrekkelijk kleine wijzigingen door het hele boek heen. Geen dramatische veranderingen maar wel essentieel. Ze hebben met name betrekking op ziektegebonden inzichten met betrekking tot diagnostiek en behandeling. Die veranderen in de loop van de tijd. Tót de vorige druk had dit boek het karakter van een beschrijving van ziekten. Het ging van ziekte naar patiënt en van

>>>

Vervolg interview

patiënt naar klacht. Maar de alledaagse werkelijkheid bij interne geneeskunde is: van klacht naar ziekte. Wij hebben lang de opvatting gekoesterd dat je daar andere boeken voor hebt: boeken over diagnostiek, anamnese et cetera. Maar de student wil graag beide benaderingen binnen handbereik hebben: zowel van ziekte naar klacht als omgekeerd. Daarom hebben we in de vorige druk al een substantieel hoofdstuk toegevoegd dat het omdraait: van klacht naar ziekte. Dát hoofdstuk is in deze druk nog eens stevig aangezet; dat hebben we verder ontwikkeld.'

De kracht van het boek is dat het niet alleen geschreven is door generalisten maar ook door autoriteiten op hun eigen vakgebied

Praktiserende medici

Bestaat na al die jaren en al die drukken niet het gevaar van sluipende veroudering? Richard Koopmans [lachend]: 'Hooguit bij de redacteurs.' Coen Stehouwer: 'Nee, dat is bij dit boek zeker niet het geval. We hebben allerlei veiligheden ingebouwd om dat tegen te gaan. Alle hoofdstuk-auteurs moeten praktiserende medici zijn. Hun eigen praktijk verandert, en die veranderingen nemen ze vanzelfsprekend mee bij de herziening van hun hoofdstukken. Daarnaast is het altijd de *policy* geweest dat de redactie moet bestaan uit generalisten. Dat voorkomt dat er te specialistisch naar een bepaald onderwerp wordt

gekeken. Dat zie je ook als je oudere drukken er naast legt. Nieuwe drukken blijken op dit onderdeel steeds meer aangescherpt te zijn.' Richard Koopmans: 'Die beschrijvingen van ziektes, die ik echt uitstekend vind, zijn wel voortdurend geüpdatet. Ze vormen nog steeds de hoefdmoot van het boek. Voor een student is dat noodzakelijke stof; de student moet die ziektes leren kennen. Dat traditionele element is weliswaar steeds verfrist, maar tegelijkertijd blijft die uitstekende beschrijving van ziektebeelden overeind. Dat vind ik echt een ijzersterk aspect van het boek.'

Samenwerking met het NTvG

Wat echt geheel nieuw is aan deze veertiende druk is de website met casuïstiek uit de database van het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (NTvG)*. Wat is daarvan de toegevoegde waarde voor de student? Richard Koopmans: 'De gedachte hierachter is dat studenten ook willen weten hoe een ziekte zich bij een typische patiënt manifesteert, dus niet in z'n algemeenheid maar in een specifiek geval. Daarvoor hebben we ruim twaalfhonderd artikelen geselecteerd uit het Tijdschrift. In het boek staan referenties naar die website. De site wordt actueel gehouden: ook nieuwe beschrijvingen komen daar op te staan. Je zou dit als verdiepsingsstof kunnen zien. In een boek als het onze kun je niet alle variaties van een ziektebeeld beschrijven. Maar die dertienhonderd artikelen doen dat voor het overgrote deel wel. Je treft dus de algemene beschrijving van een ziektebeeld in het boek aan, bijvoorbeeld over diabetes, en op de website vind je daarnaast tien bijzondere, gevarieerde beschrijvingen van diabetespatiënten – datgene waarmee je als arts in de praktijk te maken krijgt.'

Op de website staan zo'n dertienhonderd artikelen die tussen 1999 en 2008 in het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* verschenen zijn. Op deze wijze wordt het boek verrijkt met afbeeldingen, casuïstiek en andere nuttige informatie. Het laat zien hoe klinische problemen opgelost kunnen worden. Kadertjes in het boek verwijzen naar de desbetreffende informatie op de site.

Breed, toegankelijk niveau

Wat vinden de studenten eigenlijk zelf van dit boek? Richard Koopmans: 'Dat hebben we ze gevraagd. Dan blijkt dat studenten – ook al heeft hun faculteit het niet voorgeschreven – ons boek tóch gebruiken. Kennelijk is dit boek een uitstekende voorbereiding op de examens; het dekt volledig het raamplan. De kracht van *Interne geneeskunde* is dat het niet alleen geschreven is door generalisten maar ook door autoriteiten op hun eigen vakgebied; dat garandeert een breed, toegankelijk niveau. Daarnaast is het boek met zijn veertien drukken in de loop der tijd enorm "uitgerijpt". Niet alleen studenten treffen in ons boek aan wat zij zoeken, ook huisartsen en de beginnend specialisten blijken ons boek te gebruiken.'

Interne geneeskunde

redactie: C.D.A. Stehouwer, R.P. Koopmans, J. van der Meer

14^e druk
ISBN 978 90 313 7360 4
prijs € 105,00

